QUADERNS LLIBERTARIS

PUBLICACIÓ ESTACIONAL ANARQUISTA

Segona època. n.0. Hivern 2014

ÍNDEX

Editorial 3

De Don Porfírio a la revolució Mexicana 5

Chiapas, 20 anys de dignitat i rebel·lia, la part 7

Objectiu 4 de l'ETCV 10

La funció de l'educació 14

10 anys de Casal Popular 18

Llibres per a Cuba 19

Entrevista a Guerra Bruta 20

Un resquició para levantarse. Historia subjetiva del APRE 23

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons

copyleft

EDITORIAL

Una ombra recorre Europa, l'antic continent està vivint (junt amb altres parts del món) una de les crisis econòmiques més grans dels últims 100 anys. Aquesta està provocant una crisi a escala social de dimensions brutals, les classes més desafavorides pateixen un assetjament continu de retallades que permetien la seua subsistència, i a aquesta s'ha sumat una part de la classe mitjana que amb l'atur ha acabat entrant en nivells de pobresa poques vegades vists. Cal remarcar què molta gent està patint la crisi, això és evident, però són les classes més baixes les quals veuen la situació molt més negra, ja que era l'estat social el qual mantenia la subsistència. A aquesta s'està unint l'atac més feroç contra la classe mitjana, que vivia acomodada amb un benestar proporcionat per l'Estat el qual li permetia consumir i mantenir un estatus que no li corresponia. La reacció a tot açò no s'ha fet esperar, des d'un primer moment, la gent que més ha patit la crisi ha eixit al carrer a protestar per la situació, amb contínues vagues (dues generals en un any, cosa mai vista des de l'execució de la democràcia) de diferents caràcters, manifestacions en contra de les retallades, lluites campals contra el continu assetjament de la classe política contra diferents sectors (no oblidem la lluita minera, els enfrontaments en protestes pacífiques) i tants altres. Però què ens queda? No ho sabem ben bé. Molt poques vegades s'ha donat la resposta social que hem viscut els darrers anys, però han servit per a alguna cosa? És difícil de concretar una resposta certa a aquesta pregunta, però el que sí que sabem, és que ens han furtat (ja fa molts anys) el dret a protestar i aconseguir les coses per la força. No oblidem que a la classe obrera no li han regalat res, tot ho ha aconseguit barallant, però això ja no ho tenim. Des de la implantació de la democràcia a l'Estat espanyol, s'ha anat gestant un poder que anava gratant en el poder de convocatòria i lluita de les persones, tot un compendi de mesures que anaven convencent a la majoria que els canvis només es podien aconseguir votant cada quatre anys, exercint l'únic dret que ens atorgaven com a classe, criminalitzant qualsevol intent de protesta que anara més enllà d'eixir amb un recorregut marcat, en unes hores determinades i que es quedava ací, en un miler de pamflets i petjades pels carrers. L'última volta de rosca és la reforma de la Llei de Seguretat Ciutadana presentada pel govern. En aquesta no només es posen multes astronòmiques per acudir a manifestacions no comunicades, o per insultar a un policia, la llei comença a abastar camps com la prostitució o el consum de drogues, posant al mateix nivell la lluita de les persones pels seus drets a la llibertat individual de drogar-se o prostituir-se o consumir-la. A més de tot això, es comença a posar èmfasi en les protestes pacífiques, en les quals no s'empra la violència física, tan criticada per l'Estat (tot i que és el primer que l'utilitza), acabant de desactivar les formules de protesta que tenia la classe treballadora enfront dels abusos de l'elit dominant.

Amb tot això, què ens queda? Doncs fixar-nos en els moviments que sí que han tingut èxit plantant cara directament a l'Estat, com l'exemple de Chiapas, o de la memòria històrica que se'ns oblida amb una rapidesa *boltoniana*. Així com també les pròximes fites contra les quals haurem de plantar cara de forma seriosa (les agressions al territori) així com de la gent que pensava i continua pensant que un altre món és possible, amb projectes que tenen vida dins d'un moment tan negre com el què ens ha tocat viure. L'Ateneu Anarquista de Castelló és un espai itinerant que es va formar a l'estiu de 2010 com a eina per al moviment llibertari amb l'objectiu de fer de nexe d'unió entre les diferents sensibilitats llibertàries per donar peu al debat i a la reflexió i recuperar la presència al carrer realitzant treball d'agitació i difusió de les idees àcrates. El primer projecte que es va proposar l'Ateneu va ser els "Quaderns llibertaris", una publicació en paper amb la que es pretenia re-editar texts clàssics de l'anarquisme per a la seua difusió. Per a la presentació de l'Ateneu Anarquista es va editar un primer número en forma de presentació, on es presentava el projecte i els seus objectius junt amb dos articles sobre els Ateneus Llibertaris i la cultura com a marxandatge. Durant el primer any

també es va començar a treballar amb la publicació d'un butlletí trimestral amb articles escrits per membres de l'Ateneu, encara que mai es va arribar a publicar. Per una sèrie de circumstàncies, es van abandonar els dos projectes i es va utilitzar la web com a únic canal de comunicació. Després de 3 anys, recuperem la idea de realitzar una publicació pròpia per donar una lectura alternativa a la web on reflectir les motivacions i interessos dels membres de l'Ateneu i el treball que es porta a terme col·lectivament. A més, considerem que la publicació no sols és un canal de difusió sinó que també és un treball d'auto-formació per al mateix grup de treball que la realitzem.
Dels dos projectes que es van plantejar el primer any de funcionament de l'Ateneu Anarquista hem recuperat el nom del primer, Quaderns llibertaris, i el contingut del segon, amb articles, entrevistes i ressenyes de llibres. La nostra intenció és que la publicació siga estacional, amb un número nou cada tres mesos aproximadament, encara que, açò pot variar si sorgeix incompatibilitat de mantenir aquest ritme de publicacions i altres projectes que portem entre mans a l'Ateneu.

Després d'aquesta petita presentació, anem a fer un repàs al contingut del primer número. L'1 de gener de 1994 es va produir un alçament popular en Chiapas que acabaria protagonitzant la primera revolució del segle XXI. Amb motiu del 20é aniversari de l'esdeveniment encetem la publicació amb "**De *Don Porfírio* a la revolució mexicana**", la primera part d'un article que fa un repàs a la història de Mèxic anterior a l'alçament zapatista per contexualitzar els motius que van portar a milers d'indígenes a sublevar-se contra el govern mexicà. A continuació, seguim amb la primera part de "**Chiapas: 20 anys de dignitat i rebel·lia**" per conéixer els esdeveniments ocorreguts al llarg d'aquestes dues dècades. En el proper número es publicarà la segona part dels dos articles.
Després d'aquest viatge pel Mèxic rebel, tornem a Castelló amb "**Objectiu 4 de l'ETCV**" on descobrirem la transformació que patirà la ciutat de Castelló i els pobles que l'envolten si es porta endavant l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana. A continuació, en "**La funció de l'educació**" reflexionarem sobre el paper que juga l'educació institucional i com repercuteix negativament sobre els xiquets i xiquetes. Per a tancar l'apartat dedicat als articles, amb "**10 anys de Casal Popular**" celebrarem el dècim aniversari del centre social més combatiu de Castelló.
Tot seguit, presentem la campanya en solidaritat amb el moviment llibertari cubà "**Llibres per a Cuba**", llançada per l'Ateneu Anarquista en gener d'aquest any, per denunciar la repressió per part del règim cubà cap a l'anarquisme cubà. Després, estrenem secció amb "**Entrevista a Guerra Bruta**" parlant amb Dani , membre del col·lectiu, perquè ens conte qui són i ens done la seua opinió sobre diferents qüestions de l'escena musical anti-comercial. I ens acomiadem amb "**Un resquicio para levantarse. Historia subjetiva del APRE**" de Javier Àvila Navas, un llibre sobre la lluita que es va portar a terme dins les presons per la gent que estava en règim especial, la primera co-edició de la distribuïdora gestionada per membres de l'Ateneu Anarquista, l'Escafandre.

Salut i anarquia!

De *Don Porfírio* a la revolució mexicana

"La libertad no se conquista de rodillas, sino de pie, devolviendo golpe por golpe, infringiendo herida por herida, muerte por muerte, humillación por humillación, castigo por castigo. Que corra la sangre a torrentes, ya que ella es el precio de su libertad"

Ricardo Flores Magón.
Revolucionari mexicà

La història del Mèxic d'avui en dia, a l'igual que la de tots els estats actuals, no pot deslligarse de moments clau que expliquen les condicions que es donen actualment. En el moment en què vivim, l'actualitat mexicana farcida de revolucions, conats de canvi, clientelisme i tràfic de drogues, és molt difícil d'explicar sense posar especial èmfasi en com es va portar a terme la implantació del liberalisme i l'extensió del mateix, el qual creà les bases de l'actual desigualtat que es dóna en un país gegant (quasi dos milions de metres quadrats, la península Ibèrica en té tres vegades menys), molt poblat (120 milions de persones) i bastant desestructurat.

Sense entrar en massa detalls, el virregnat de Nova Espanya (colònia de la corona castellana) s'independitzà en una guerra que durà des de 1810 fins a 1821, amb intermitents moments de combat, de repressió, de formació del nou Estat, i de finalment, la independència efectiva, que es proclama el 28 de setembre de 1821.

Des d'aquest moment, són anys convulsos, de molts canvis de govern, de constitució, de règims militars, d'ingerències estrangeres constants, la gran guerra d'invasió dels Estats Units del nord que va desestabilitzar molt el país, etc.

D'aquesta forma, arribem a la dècada dels 70 (de 1800, s'entén), amb la restauració de la república (1867) i la lluita pel poder de les faccions que havien restat de la guerra contra l'emperador Maximilià i França. Un dels homes forts del Mèxic de l'època, Porfírio Díaz (governador i cap militar d'Oaxaca) estava preparant l'esdeveniment que canviaria la història del país d'una forma determinant, el colp d'Estat de novembre de 1876, que li donaria el poder absolut de tot l'Estat. Entrem en l'època del *porfirisme*, de la *Pax Porfiriana*, de 34 anys de govern de mà fèrria que donarien d'una banda estabilitat política, i d'altra implantació i consolidació del liberalisme econòmic i l'entrada plena en el capitalisme del major estat del centre d'Amèrica. Al llarg d'aquests anys es va anar teixint un sistema el qual barrejava repressió i suborn, el qual mantenia l'estabilitat política i el consens entre les diverses faccions de l'elit (cabdills regionals, caps de l'exèrcit, jerarquia eclesiàstica, alts comerciants, financers nacionals i internacionals i intel·lectuals) i assentava les bases del Mèxic actual, l'ordre com a objectiu necessari per a obtenir el progrés.

El govern de Díaz es caracteritzà per tres vectors, afavorir les inversions estrangeres, enfortir els llaços econòmics i polítics amb Europa per tal d'eliminar la influència nordamericana i mantindre l'estabilitat política a tot preu. Aquesta, no va fer més que projectar i mantindre la fragmentació del país en feus de cabdills locals que tenien la seua parcel·la de poder mentre que reconegueren l'autoritat superior d'En Porfírio i afavoririen les polítiques federals a les regions. L'estabilitat havia de sustentarse sobre el consens, del qual s'obtenien beneficis econòmics i polítics, amb una pràctica de favoritismes, cooptació i corrupció amb un estricte control de l'oposició, especialment, a partir de 1888, amb la reforma constitucional que permeté la reelecció presidencial. Aquest consens, però, no va ser obstacle per a la creixent centralització de l'Estat, basada en dos pilars fonamentals. El primer va ser la creació de caps polítics als estats responsables del control de l'executiu i del poder judicial als districtes, tot i que estaven per sota del governador i nomenats per ell, eren els informadors i agents directes del president a les regions. El segon, la creació d'una policia federal, muntada i anomenada els *rurals*. Aquests van permetre la reducció de la influència que tenia l'exèrcit, encarregantse de la repressió, la idea del govern central era llevar competències a poc a poc, mentre mantenia el poder econòmic dels governadors i els seus privilegis.

En el moment en el qual la reelecció presidencial es convertí en un fet formal, la maquinària electoral, legislativa i judicial es va convertir en un mer tràmit administratiu. Així, l'oposició que entrava en el sistema, era absorbida immediatament per aquest mitjançant els favors polítics, i els governs locals i estatals responien a Díaz a canvi de concessions, càrrecs i monopolis. El control del govern central, era més senzill, Díaz nomenava a homes afins al règim, sense cap tipus d'independència ni marge de maniobra, així no es prenia cap decisió ni es legislava sense el beneplàcit del president.

El gran negoci del moment i sosteniment del poder central, va ser la construcció del ferrocarril. Aquest era necessari per aconseguir la vertebració del vast territori mexicà, i així implantar l'economia de mercat per tot el territori. Es va aconseguir mitjançant concessions a individus o consorcis per a la construcció de trams específics, generalment a companyies estrangeres que invertien en un negoci

molt rendible, ja que es multiplicava el valor de la construcció per molts milers, i així l'explotació es deixava en mans dels cabdills locals marginats de l'alta política, i que, ara per ara, donarien suport al règim de Díaz amb total dependència. Durant el manament de Díaz, es construïren pràcticament la major part del ferrocarril de la història de Mèxic, 16000 km de vies fèrries (al 2008 en tenia 17166), això permeté la industrialització del país, la transformació de l'agricultura de subsistència en comercial i, per tant, la implantació del capitalisme.

Aquest desenvolupament portà reformes agràries les quals anaren en contra de les possessions corporatives, ja foren de l'Església o de les comunitats indígenes.

De fet, des de l'oficialisme es pretenia aniquilar totes les restes de l'indígena, ja que el consideraven inferior i un entrebanc per al desenvolupament econòmic del país, aquest devia ser substituït per immigració més apta per al conreu de terres. S'inicià tot un procés de divisió de tota propietat comunal i la possible venda sense limitació de grandària. La fi d'aquest tipus de propietat significa la mort de les comunitats, que tenien en aquestes la forma de subsistència més important, un terreny del qual es beneficiava tota la comunitat i on s'obtenia tot allò que individualment no es podia produir. L'acció de les companyies delimitadores sobre els terrenys no conreats i sobre les propietats particulars i comunals sense el reconeixement legal dels seus títols va ser abusiva. El desmantellament de les economies camperoles juntament amb l'aplicació de les lleis desamortitzadores tingué greus efectes socials sobre les poblacions afectades. Així, l'única manera de subsistència que restava a les comunitats indígenes i camperoles era vendre la seua força de treball, i en moltes ocasions aquesta va ser venuda a preus que fregaven el treball forçat.

Tot aquest suposat benefici econòmic, com ho és essencialment el capitalisme, va desvertebrar la malmesa societat mexicana encara més. Gran part dels quinze milions d'habitants que començaven el segle XX no podien gaudir de moltes esperances, la desocupació, la demanda de similars condicions de treball de les quals gaudien els treballadors estrangers i la caiguda dels salaris reals i nominals desencadenaren una onada de vagues entre 1906 i 1908, sufocades la majoria de vegades amb banys de sang, s'estava gestant la revolució.

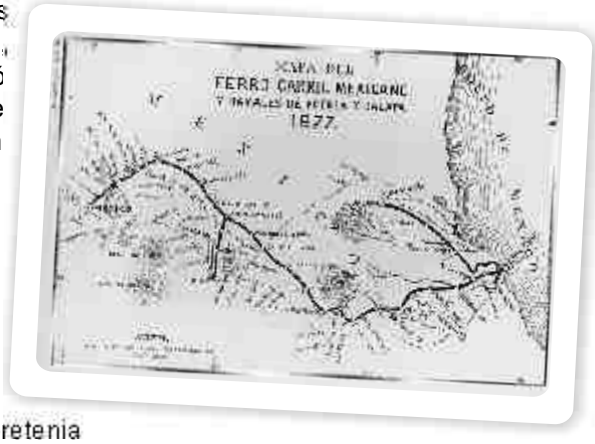

L'agricultura no va tindre taxes de creixement de la productivitat agrícola tot i la reestructuració de les terres, cosa que va produir un augment del preu dels aliments, que junt amb la baixada dels salaris, va empitjorar les condicions de vida de la major part de la població mexicana.

Aquests desequilibris econòmics, començaren a gestar tot un moviment d'oposició obrera i agrícola paraestatal, que guanyava força segons el règim s'enduria i immobilitzava cada vegada més. A més, des del regionalisme, començava a veure's a Díaz com un dictador, el qual ja no podia afavorir negocis ni tampoc mantindre l'ordre dins de l'Estat. A partir de 1900, els clubs liberals, que apostaven per una recuperació dels valors traïts en la constitució de 1857, afloraven, i s'aglutinaren en una organització estatal, gràcies a una convenció que fixava un programa comú el qual exigia la reforma de la Constitució per a evitar la reelecció, el respecte d'associació i opinió, el restabliment de la Guàrdia Nacional, una millora en la situació educativa del país i la reglamentació de les relacions laborals. Tot això no feia més que resumir una renovació democràtica de la societat, cosa que veia la llum en publicacions com *Regeneración* fundat el 1900 pels germans Enrique i Ricardo Flores Magón.

La repressió de Díaz, les connexions amb el sindicat nordamericà IWW (*Industrial Workers of the World*, d'orientació anarquista) i la radicalització dels germans Flores Magón, va fer que el Partit Liberal (PLM) guanyara en radicalitat, i llançara un manifest que convidava a la insurrecció contra la tirania, la corrupció, el favoritisme, la millora de les condicions laborals i un just repartiment de les terres. Tot i això, els primers conats revolucionaris no van tindre l'èxit que s'esperava, ja fora per la poca participació de la gent, manca de coordinació o bé per la introducció d'agents *porfiristes*. Això sí, significà el primer gran moviment d'oposició contra el règim de Díaz. Així van sorgir tot un moviment de partits opositors que proposaven un canvi electoral, el qual milloraria, almenys, les condicions per a accedir al poder dels grups minoritaris. Les eleccions de 1910 es convertiren en un frau com era d'esperar, per altra banda, en un sistema molt corromput des de feia anys.

D'aquesta forma, el candidat de l'oposició Francisco Madero, detingut uns dies abans de les eleccions, des del seu exili a Texas, va denunciar i declarar públicament la nul·litat de les eleccions, la il·legalitat del govern de Díaz, el compliment dels principis de sufragi efectiu i no reelecció, la revisió de les disposicions abusives sobre els terrenys erms i convocava a tot el país a un moviment revolucionari el qual havia d'iniciarse el 20 d'octubre de 1910.

Chiapas: 20 anys de dignitat i rebel·ldia (primera part).

Causes del conflicte i alçament popular

"Buscamos caminos de paz para tener justicia y encontramos burla, y encontramos cárcel, y encontramos golpes, y encontramos muerte, encontramos siempre dolor y pena. Ya no pudimos más y entonces tuvimos que llegar a encontrar el camino de guerra, porque lo que pedimos con voz no fue escuchado"

Consolidat el nou ordre mundial, amb la democràcia liberal com a ideologia dominant i el capitalisme de mercat com a única alternativa econòmica, es va produir un alçament popular en Chiapas que acabaria protagonitzant la primera revolució del segle XXI i el primer moviment altermundista o antiglobalització.

Chiapas era i segueix sent un dels estats més rics de Mèxic amb una de les poblacions més pobres. Durant més de 500 anys, els indígenes han sigut despullats de les seues terres, marginats i esclavitzats. Al costat dels colons va arribar la privatització de la terra que fins llavors els havia pertangut. Al llarg dels anys, les terres van ser saquejades pel sistema neoliberal mitjançant oleoductes i gasoductes, línies elèctriques, trens, vaixells, avions i comptes bancaris.

Chiapas és un territori amb una riquesa molt gran. L'any 1994 – any de l'aixecament – aportava la cinquena part del petroli i, aproximadament, la quarta part del gas que produïa Mèxic, a més de produir el 55% de l'energia provinent de centrals hidroelèctriques i el 20% del total d'energia elèctrica.

No obstant açò, solament un terç dels habitatges posseïa llum elèctrica, i solament el 57% tenia accés a aigua potable en les seues cases. El 60% dels xiquets i xiquetes en edat escolar no podien assistir a l'escola, la qual cosa es traduïa en un índex d'analfabetisme del 30%. D'altra banda, era el primer productor de café i panís, i el segon en la producció de carn del país. En canvi, el 54 % de la seua població estava desnodrida, i en la regió dels alts i la selva el percentatge de desnutrició ascendia al 80% de la població. Els camperols i camperoles s'alimentaven amb una dieta basada en el café, pozol, truita i fesols quan estaven vivint en un territori amb una producció de comestibles bàsics altíssim. A aquesta precària situació econòmica i social se li va sumar la caiguda dels preus del café en 1989 i la reforma de l'article 27 de la Constitució Mexicana el 1992, que va permetre que les terres comunals deixaren d'estar protegides i entraren en el lliure mercat de la compravenda, afeblint el sistema d'emprius o terres comunals, estructura fonamental en les comunitats indígenes.

L'extrema pobresa, el repartiment de les terres entre poques mans (1), la injustícia social i l'abús de les autoritats públiques van portar al poble de Chiapas a l'aixecament. El dia 1 de gener de 1994, amb l'entrada en vigor del tractat de lliure comerç d'Amèrica del Nord signat per Canadà, EUA i Mèxic, un grup d'indígenes provinents de les diferents ètnies maies (Tzotzil, Tzetal, Tojolabal, Chol) organitzades en l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) van ocupar set capçaleres municipals o capitals de l'Estat: San Cristobal de las Casas, Las Margaritas, Altamirano, Ocosingo, Huixtán i Oxchuc. El dia 2 de gener, diversos milers de soldats van arribar a les ciutats que els insurrectes havien ocupat i van començar els combats, mentrestant es va fer pública la Primera Declaració de la Selva Lacandona, document en el qual es declarava la guerra a l'Exèrcit Federal i al Govern de Mèxic, alhora que anunciava les seues principals demandes. Aquestes eren treball, terra, sostre, alimentació, salut, educació, independència llibertada, democràcia i pau. També explicava que la raó per la qual van optar per la via armada va ser perquè no els van donar una altra alternativa per a ser escoltats.

En els primers dies de gener, els zapatistes van ocupar una gran quantitat de propietats privades, en la seua majoria ranxos ramaders i cafeters de propietaris no indígenes, totes elles situades en els municipis de les zones de conflicte. S'estima que van ocupar un total de 600.000 hectàrees que van passar a ser territori zapatista i van marcar l'esfera d'influència del moviment. Entre els anys 1994 i 1995, es registrarien 1700 preses de terres per part de camperols i camperoles de diferents afiliacions i grups, afectant quasi 198.000 hectàrees en tot l'estat.

Després de 12 dies de guerra entre l'EZLN i l'Exèrcit Federal, el Govern mexicà, davant les pressions rebudes per part de la societat nacional i internacional, es va veure obligat a decretar l'alt al foc i entaular el diàleg. La primera trobada entre el Govern i l'EZLN es va produir en la catedral de San Cristóbal de las Casas amb el seu bisbe Samuel Ruiz com a mediador. El

(1) La reforma agrària produïda per la revolució Mexicana a penes es va iniciar en Chiapas, de forma que gran part de la terra va quedar en mans de pocs terratinents)

(2) Els Aguacalientes són centres polítics i culturals de reunió i intercanvi entre l'EZLN i la seua base i la societat civil. Va ser nomenat d'aquesta manera en referència a la ciutat de Aguascalientes, en la qual es va realitzar l'any 1914, durant la revolució mexicana, la històrica convenció amb el mateix nom que va reunir a totes les forces que van lluitar contra la dictadura de Porfírio Díaz.)

primer pas en les negociacions va ser l'alliberament dels presos zapatistes per part del Govern i de l'únic ostatge de l'EZLN, el general Absalán Domingues, exgovernador de Chiapas. Al juny, després d'un ampli procés de consulta amb les seues bases, l'EZLN va rebutjar la proposta del Govern sorgida després del diàleg en la catedral. El 98% de les bases es va oposar per no respondre a les seues demandes. També va decidir abandonar la lluita armada i obrir un diàleg amb la societat civil. A través de la Segona Declaració de la Selva Lacandona es va convocar la Convenció Nacional Democràtica, que es va desenvolupar en el primer Aguascalientes (2) construït en la comunitat tojolabal Guadalupe Tepeyac, on van participar 6.000 representants de les organitzacions populars de Mèxic. El 19 de desembre, els zapatistes van decidir trencar el cércol imposat per l'Exèrcit Federal i van prendre 38 capçaleres municipals sense que calguera vessar sang, declarantles municipis autònoms i rebels.

Negociacions de pau i guerra contrainsurgent

"El mal gobierno a querido quitarnos nuestros municipios por medio de su guerra. Podrá quitarnos la casa, el lugar de la instalación del concejo municipal, pero no podrá quitarnos nuestra dignidad de los municipios rebeldes".

El 10 de febrer de 1995, l'Exèrcit Federal va llançar una forta ofensiva contra les comunitats zapatistes que el seu objectiu era trobar i arrestar als comandaments de l'EZLN. A causa de l'ocupació militar, una part de la població zapatista va haver de desplaçarse per a cercar refugi en les muntanyes. Es calcula que en aqueix període hi havia 34.000 militars en l'Estat de Chiapas. En aquesta mateixa etapa es va iniciar la paramilitarització de la zona que encara perdura en l'actualitat. Alguns grups camperols i indígenes, organitzats com una estructura policíacmilitar, van començar a actuar de manera col·lectiva contra el moviment zapatista, sovint comunitats senceres i altres vegades, en grups o organitzacions massives dins de les mateixes comunitats zapatistes. La majoria dels grups paramilitars pertanyen al Partit Revolucionari Institucional (PRI) i són entrenats per l'Exèrcit Federal i la policia per a combatre al zapatisme a canvi de privilegis econòmics, avantatges polítics per al partit, sous, armes, terres, etc. L'objectiu de la paramilitarització és encobrir la guerra bruta de l'Exercit com a mètode de contrainsurrecció i guerra contra la població civil i reprimir a les organitzacions socials independents, i així evitar les denúncies per la violació dels Drets Humans i no tacar l'honor de l'Exèrcit Federal.

Mentre es desenvolupava una guerra de baixa intensitat per a afeblir i exterminar a les bases de suport zapatista, el Congrés va aprovar la "Llei per al diàleg, la conciliació i la Pau digna en Chiapas". El text plantejava la represa dels diàlegs de pau, la suspensió de les operacions militars en contra de l'EZLN i la suspensió de les órdens de detenció que hi havia sobre els suposats capdavanters.

Del 9 d'abril a l'11 de setembre de 1995, es va celebrar la primera trobada entre el Govern i l'EZLN a l'empriu de San Miguel, municipi de Ocosingo. Després de 10 mesos de llargues negociacions, al febrer de l'any 1996 es va redactar el primer document de pau conegut com "els Acords de San Andrés" en referència al poblat en el qual es van realitzar. La taula de diàleg sobre drets i cultura indígena va ser la primera d'una sèrie de taules previstes per al procés de pau, on el govern federal es comprometia a reconéixer constitucionalment el dret a l'autonomia dels pobles indígenes.

En les següents taules tractarien els temes de democràcia i justícia, benestar i desenvolupament, conciliació en Chiapas, drets de la dona i cessament d'hostilitats. Al març es va obrir la segona taula sobre Democràcia i Justícia.

La delegació Governamental va tenir una baixa participació per a evitar que el tema cobrara una amplitud nacional o constitucional com el cas de la taula anterior. Mentrestant, la repressió va augmentar en tot l'Estat, dificultant encara més les negociacions. Al setembre, l'EZLN va decidir retirarse de les negociacions fins que no es compliren les condicions necessàries per a donar credibilitat al procés com l'alliberament dels presumptes zapatistes, la instal·lació de la comissió governamental amb capacitat de decisió política i que respectara la delegació zapatista, una comissió de seguiment i verificació, propostes serioses i concretes per a la taula de Democràcia i Justícia i la fi del clima de persecució militar i policial contra les comunitats zapatistes. Al novembre, les dues parts van acordar que la Comissió de Concòrdia i Pacificació (COCOPA) preparara una iniciativa de llei per a integrar els acords ja signats en la Constitució. L'enteniment tractava que les dues parts acceptaren la iniciativa per complet, sense cap observació, correcció o rebuig. Al desembre de 1996, l'EZLN va acceptar la iniciativa i, en canvi, el govern va plantejar modificacions que canviarien de manera substantiva la proposta de COCOPA. Al gener de 1997, l'EZLN va acusar al govern d'haver trencat el procediment en presentar una contraproposta.

Es van negar a reiniciar les negociacions fins que no es compliren

les seues condicions.
Al llarg de 1997, l'EZLN va organitzar grans manifestacions per a exigir al govern el compliment dels Acords de San Andrés. La més espectacular va ser la marxa d'1.111 zapatistes fins al *Zócalo* de la capital (Plaça de la Constitució) al setembre. La resposta per part del govern va ser una major fustigació paramilitar, una ona de violència que es va desencadenar en tot l'estat i l'augment del numero de desplaçats, al voltant de 4.000 en la zona nord i més o menys 1.000 en els Alts. El 22 de setembre d'aqueix mateix any, va ocórrer la matança d'Acteal, on indígenes totziles de l'organització civil Les Abelles van ser crivellats per un grup de paramilitars. El resultat va ser 45 morts, entre ells 18 dones adultes, 5 d'elles embarassades, 7 homes adults, 16 dones menors d'edat, 4 xiquets i 26 ferits, en la seua majoria menors d'edat.
A partir de 1997, va haverhi certa reducció de la població zapatista. Moltes famílies van abandonar el moviment a causa del fracàs de les negociacions de pau, l'increment de la repressió militar i les promeses de recompensa en forma de bestiar, terra, habitatge i diners oferides pel govern. La política zapatista va ser reservar les terres recuperades exclusivament per a les seues bases. Els que van abandonar la resistència van perdre els seus drets adquirits. Per aquesta raó, en algunes zones es van crear fortes tensions entre les bases zapatistes i els desertors, arribant algunes vegades a enfrontaments. Al començament de 1998, es van multiplicar els operatius políticmilitars contra els municipis autònoms zapatistes, els soldats van assaltar poblats, van cremar i van destruir collites, van robar diners i van intensificar la col·locació de reguardes paramilitars per a impedir el pas d'aliments, medicines i persones.
D'aquesta manera, algunes comunitats van quedar completament aïllades. L'estratègia contrainsurgent utilitzada pel govern des de l'any 1995 es coneix com a guerra de baixa intensitat perquè evita grans confrontacions i redueix els seus desplaçaments. El seu objectiu és utilitzar a l'exèrcit per a realitzar una labor de desgast, no per a eliminar a l'enemic (en aquest cas camperolat indígena) de forma fulminant, sinó soscavarho, deslegitimarho i aïllarho fins que deixe de ser una alternativa política vàlida i estable per al poble. La presència de l'exèrcit assumeix formes de seguretat social, protecció, d'ajuda comunitària, mitjançant diverses formes d'infiltració en la societat per

atraure a la població a les posicions defensades pel govern, confondre a l'opinió pública, allunyar als camperols de les forces insurgents i lliurar auxilis amb evident intenció discriminatòria. El pla de portar una guerra de baixa intensitat és una forma de fer que el conflicte social no desaparega sinó que es consolide i es mantinga la imatge d'un govern comprensiu, negociador i atent a solucionar els conflictes dels sectors marginats i pobres de la població. Malgrat la guerra de baixa intensitat, l'EZLN en cap moment va trencar la seua determinació de seguir la via pacífica.
El 1999, l'EZLN va organitzar una consulta per a preguntar a la societat civil si donava suport o no els Acords de San Andrés, la via del diàleg i el retorn dels soldats a les casernes. 5.000 delegats zapatistes van viatjar per tot el país per a fer costat la consulta. Es va realitzar al març i van participar 2'5 milions de mexicans i 58.300 persones de 29 països que, de manera majoritària, van donar la seua aprovació als Acords. Les eleccions presidencials del 2 de juliol de l'any 2000 van marcar un canvi històric a Mèxic. Després de 71 anys de govern sense interrupció, el PRI va perdre la presidència davant el candidat de l'oposició Vicente Fox del dretà Partit Acció Nacional (PAN). L'1 de desembre, el mateix dia que va assumir el poder el nou govern, la comandància zapatista va informar que anava a realitzar la Marxa del Color de la Terra cap a la capital per a defensar la proposta de reforma constitucional redactada per la COCOPA en base dels acords de San Andrés. Van demanar tres senyals per a la represa del diàleg: el compliment dels Acords de San Andrés, l'alliberament dels presos zapatistes i el tancament de set bases militars situades en l'àrea de major influència zapatista. En els primers mesos del 2001, el govern va alliberar als presos zapatistes i l'exèrcit es va replegar de les comunitats Guadalupe Tepeyac, La Garrucha i Riu Euseba, complint així amb 2 de les 3 condicions. A la fi de febrer, els zapatistes van realitzar la seua marxa a Ciutat de Mèxic per a defensar davant el Congrés de la Unió la reforma sobre els drets indígenes elaborada per la COCOPA en 1996. Després d'arreplegar un multitudinari suport popular en els dotze estats per on va passar la Marxa, l'EZLN va parlar en la cambra dels diputats en un moment esperançador per al necessari diàleg. No obstant açò, a l'abril, el Congrés va aprovar una llei sobre drets i cultura indígena que l'EZLN va considerar com una traïció per no reprendre parts importants dels Acords de San Andrés. La reforma aprovada, encara que representava un avanç, restringia significativament el concepte d'autonomia indígena ja que no considerava a les comunitats i pobles indígenes com a entitats de dret públic, ni reconeixia els seus drets al territori, a l'ús i gaudi dels recursos naturals, així com l'associació de comunitats i municipis.
Després d'aquest fracàs, l'EZLN es va replegar en el silenci de la selva.

Objectiu 4 de l'ETCV

Seguint les polítiques de desenvolupament que s'han portat a l'Estat Espanyol des de la segona meitat del segle passat, Castelló de la Plana i els pobles del voltant caminen cap a la seua transformació en un gran conglomerat urbà per tal de mercantilitzar i rendibilitzar al màxim cada racó del territori i així seguir amb el desenvolupament salvatge i la il·lusió capitalista del creixement il·limitat. El 13 de gener de 2011, va ser aprovada l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana (ETCV) pel Consell de la Generalitat Valenciana per donar resposta a un dels mandats de la Llei 4/2004, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge (LOTPP). L'ETCV marca les directrius a seguir fins a l'any 2030 en el que respecta a l'ordenació del territori, adornant les seues intencions amb la falsa sensibilitat pel medi ambient que caracteritza al capitalisme dels darrers anys. A la vegada que es va aprovar l'ETCV, es va crear el Comité Estratègic de Política Territorial de la Comunitat Valenciana format per representants polítics i importants grups empresarials (1) per tal de garantir els compliments dels objectius i els terminis establerts per la LOTP. La formació d'aquest Comité i qui participa en ell és un clar indicador dels interessos econòmics i de dominació social que impulsen les polítiques d'ordenació territorial actuals.

L'ETCV contempla 25 objectius,, 100 metes i uns 1.600 projectes d'agressió al territori. L'objectiu número 4 és "Desenvolupar tot el potencial metropolità de l'àrea urbana de Castelló". Existeix un especial interés per l'entorn urbà de Castelló per la seua localització dins de l'arc mediterrani espanyol en direcció a l'àrea urbana de Tarragona, a més de les seues possibilitats d'expansió cap al nord amb projectes com l'aeroport, un futur parc temàtic, el node d'activitats econòmiques Cabanes-Vilafamés-Vall d'Alba, i la construcció d'un AVE regional que circularà per l'interior de la província unint les dues àrees urbanes (Castelló-Tarragona) passant per l'aeroport. Aquesta àrea abasta els municipis de Castelló de la Plana, Almassora, Vila-real, Borriana, Alqueries del Niño Perdido, Benicàssim, Borriol, Onda, Betxí, Sant Joan de Moró, Orpesa, l'Alcora, Nules i la Vilavella. Els 14

1- El Comité està presidit pel Cap del Consell (càrrec supeditat al de president de la Comunitat Valenciana) i format pels titulars de les conselleries d'Economia, de Indústria i Comerç; d'Educació, Formació i Treball; de Sanitat; de Infraestructures, Territori i Medi Ambient; de Justícia i Benestar Social; d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua; de Turisme, Cultura i Esport; i de Governació; els presidents de la Confederació d'Organitzacions Empresarials (CIERVAL); el Consell de Càmeres Oficials de Comerç, Industria i Navegació; la Federació Valenciana de Municipis i Províncies; la Federació Valenciana de Caixes d'Estalvis; el Comité Econòmic i Social; l'Autoritat Portuària, en representació dels òrgans de direcció dels ports i aeroports de la Comunitat Valenciana; la Confederació de Cooperatives; i un rector de les universitats autonòmiques, en representació de totes elles.

municipis concentren a més de 390.000 habitants, el que constitueix aproximadament el 65 % del total de la població província. L'estratègia es marca 4 metes a assolir fins a l'any 2030. Aquestes són reduir la petjada ecològica de les 8'76 ha/persona (2) actuals a 6'32 ha/persona, augmentar la proporció del teixit urbà compacte en els desenvolupaments futurs, millorar la quota d'utilització del transport públic i millorar les relacions de complementarietat entre les àrees urbanes de Castelló i València de 41 a 100 circulacions diàries (circulacions per sentit en línies de rodalies, AVE regional inclòs). Les estratègies que proposa per a seguir fins a l'any 2030 i aconseguir assolir les metes són les següents:

- Crear un continu verd per contrarestar la sobre-urbanització del litoral amb una connexió territorial entre la Serra d'Espadà, el Desert de les Palmes, la marjal d'Almenara i Nules-Borriana, el Millars i afluents, paisatges citrícoles (3) i camps de golf ben integrats en el paisatge.

-Crear àrees de nova centralitat metropolitana (4) planificant el desenvolupament dels nuclis poblacionals per explotar al màxim el seu entorn per no *"menyscabar l'eficiència global del territori"* amb projectes com l'aeroport de Castelló, el part temàtic al nord de l'àrea, el polígon de la CV-10 d'Onda a Almassora, el centre de mobilitat de la Plana Baixa, els eixos urbans Castelló-Grau-Ciutat de les Llengües i Borriana-Grau, i el parc logístic de Castelló.

-Renovar espais utilitzats per a unes activitats que consideren obsoletes o degradades i que per la seua situació estratègica se'ls pot donar un altre ús. Aquestes zones són l'entorn industrial d'Onda i Alcora, la zona industrial pròxima a Borriana, l'entorn de La Vall d'Uixó i Nules, el centre de la conurbació (5) de Castelló de la Plana-Almassora-Vila-real i la Marjaleria de l'antic aeròdrom de Castelló. De la marjaleria destaca les seues condicions idònies per a urbanitzar.

-"Regenerar" zones urbanes que presenten problemes urbanístics i/o socials per a requalificar aquests espais. També s'inclouen zones del litoral que consideren que no estan urbanitzades com cal. Aquestes zones són el Barri del Barranquet (Almassora), la Quadra del Borriolenc (Castelló), el barri de la carretera d'Alcora (Castelló), la Marjaleria (Castelló-Grau), el barri de la Vila d'Onda, els barris del Gurugú i Zafer de l'Alcora, els nuclis històrics de Vila-real, Almassora, Borriana i Castelló de la Plana, front marítim nord i sud d'Almassora, front marítim d'Orpesa, la Renegà (Orpesa), front marítim de Borriana i front marítim de Nules.

-Construir bulevards entre Castelló-Benicàssim, ronda oest de Castelló, Vila-real-Borriana-platja de Borriana, Castelló-Grau-Benicàssim, Castelló-Benicàssim pel litoral i, a llarg termini, Borriana-Nules-La Vall d'Uixó i Almassora-platja. També es proposa modificar la funcionalitat de les actuals CV-20 i CV-16 per convertir-los en bulevards, construint traçats alternatius per als vehicles pesats.

2-Actualment l'àrea metropolitana de Castelló requereix recursos equivalents a 6'84 vegades la seua superfície.
3-L'ETCV pretén recuperar els camps de cítrics abandonats, mentre es paga el producte a la meitat del cost de producció en el camp, cosa que fa preveure que l'abandonament de l'agricultura dedicada als cítrics en la Comunitat Valenciana continue en augment.
4-Zones que atrauran població, activitats empresarials i desplaçaments.
5-Concepte que defineix el procés pel qual una àrea urbana creix a partir de la seua unió amb altres poblacions veïnes. La conurbació és un fenomen, producte de la industrialització i l'accelerat creixement de la població urbana.

-Millorar la xarxa de 88 km de vies ciclistes adequant-les a l'entorn.

-Connectar els nodes urbans de l'àrea urbana de Castelló amb un esquema de transport públic . Es proposa un sistema de vehicles híbrids autobús-tramvia amb plataformes reservades (carrils d'ús exclusiu) per connectar Castelló-Grau-Benicàssim amb una extensió fins a Orpesa i el futur parc temàtic de Castelló (Orpesa-Cabanes). També Castelló-Vila-real-Almassora-Borriana-Grau de Castelló. Per altra banda, es proposa un servei exprés entre Castelló-l'Alcora, Castelló-Onda, Castelló-La Vall d'Uixó-Moncofa-Xilxes i Hubs (6) de mobilitat comarcal en aeroport, Castelló i la Plana Baixa. L'esquema inclou rodalies i alta velocitat amb connexió amb l'aeroport.

-Construir una xarxa de carreteres que faciliten l'accés de l'interior al litoral amb la futura A-68, Vinaròs-Cases del Riu, Benicarló-CV-10, Albocàsser-Alcalà de Xivert, Torreblanca-Vilanova d'Alcolea, Orpesa-Cabanes, Onda-Vila-real-Borriana, Betxí-Alqueries del Niño Perdido-Borriana, Sogorb-La Vall d'Uixó-Xilxes-Moncofa i la A-23.

-Consolidar una àrea d'activitats logístiques intermodal port-ferrocarril-carretera connectant el port de Castelló des de l'AP-7, N-340, l'accés sud i la prolongació de la CS-22 fins a la CV-10 (futura A-7). També es proposa una extensió del TRAM fins al port.

-Crear un cluster (7) de l'esport i la salut en la Plana Baixa, en l'entorn de Vila-real-Borriana-Almassora ampliable entorn de la Vall d'Uixó-Nules-Moncofa-Xilxes, per la seua proximitat a la ciutat esportiva de Vila-real, el front litoral lliure d'edificació, el centre d'alt rendiment esportiu, l'ampliació del port de Borriana i la proximitat als 7 camps de golf de la província previstos per aleshores.

-I per últim, potenciar un producte turístic d'elevada demanda internacional com és l'associació golf-naútica-balneari amb la cooperació de municipis i institucions per oferir una gran xarxa d'instal·lacions.

Veiem clarament que l'objectiu 4 de l'ETCV és culminar la transformació de part dels municipis de les comarques de la Plana Alta i la Plana Baixa en una gran conurbació vertebrada per multitud d'eixos viaris perquè mercaderia i consumidors circulen per tot arreu i a com més velocitat millor. La "eco-màscara" que utilitza l'ETCV es cau a terra amb les contradiccions que genera al parlar d'un arc verd format per paratges naturals i camps de golf o entre tenir com a meta reduir la petjada ecològica i formar una conurbació amb milers de persones on el consum energètic, la producció de residus i la necessitat d'utilitzar automòbil o transport públic és immensa, fent necessàries infraestructures per al transport, línies d'alta tensió, incineradores i infraestructures per a la producció d'energia com la fractura hidràulica o grans "parcs" eòlics. Si es porta endavant el que proposen, l'àrea urbana de Castelló es convertirà en el punt d'acumulació de riquesa -i pobresa- i contribuirà a seguir amb l'èxode dels pobles de les comarques

6.Port, generalment de grans dimensions, que serveix de centre de consolidació, fraccionament i distribució de càrregues (persones o mercaderies) destinades a altres ports.
7.Conjunt d'unitats funcionals interconnectades per mitjà d'una xarxa que actuen com una sola unitat.

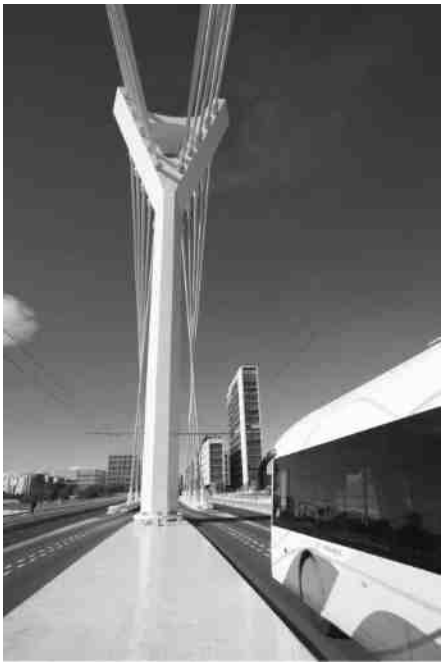

de l'interior, concentrant a la majoria de la població en aquesta zona i reservant l'interior per a la construcció de tot tipus d'infraestructures plantejades en els objectius de l'ETCV. L'alienació que caracteritza la vida quotidiana en les ciutats d'avui en dia acabarà en els residus de vida pública que puguen quedar en els pobles afectats. Les famílies dels barris populars o marginals que es volen "regenerar" patiran expropiacions, repressió i tot tipus de xantatges mentre les zones turístiques seran millorades amb els diners dels contribuents per ser competitius turísticament, justificant-se amb què el turisme porta riquesa, quan l'únic que porta són contractes "basura", jornades interminables i sous irrisoris. El cost econòmic que comporten infraestructures com, per exemple, autovies, plataformes reservades o el ferrocarril d'alta velocitat, unit a la cada vegada més precària situació laboral vaticinen un futur fosc per a la majoria. L'afany empresarial i polític per ser competitius suposarà que la fractura social seguisca creixent.

La situació econòmica actual pot portar a pensar a més d'un i d'una que el que es proposa en l'ETCV no es portarà a terme, però la realitat és que algunes de les infraestructures ja estan en la seua fase inicial, com pot ser el TRAM. Tampoc podem perdre de vista les pressions polítiques per reprendre les obres del vial Orpesa-Cabanes o modificar les vies del ferrocarril per a l'AVE. Sabem que "el paper ho aguanta tot" i segurament d'ací al 2030 l'ETCV no puga assolir els objectius en la seua totalitat però no per això hem de restar-li importància. És una clara mostra de cap on apunta el capitalisme per eixir de la crisi econòmica en la qual es troba immers. L'explotació i dominació sobre el territori i sobre els que en ell vivim són la seua garantia per seguir perpetuant-se. Oposant-nos a les polítiques de desenvolupament ens estarem oposant al capitalisme de manera directa. Si el territori s'ha convertit en un tauler, ara ens toca moure fitxa.

MARINA D'OR
CIUDAD DE VACACIONES
MARINA D'OR®
Golf
Oropesa del Mar · Cabanes · Castellón · Spain

BIBLIOGRAFIA:
-Objectiu 4 de l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana. Castelló: maximitzar el potencial metropolità de l'àrea urbana de Castelló. Conselleria d'Infraestructures, territori i medi ambient.
-La ETCV (Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana) de "No i punt", publicat en la revista llibertària de crítica al desenvolupament Argelaga #1

La funció de l'educació

Al llarg de la història, totes les persones, sense importar les barreres de l'espai o del temps, han coincidit en la importància de l'educació. Des de l'al·legoria del mite de la caverna de Plató, on retractava l'ardu i costós camí del procés educatiu i on feia èmfasi en la manipulació de la realitat que sofrien aquells presos ignorants, fins a l'educació i l'escola institucionalitzada d'avui dia, passant per tots els alts i baixos al llarg de la història. Tots han coincidit en la seua importància, i d'entre aquests, a alguns els convenia dirigir-la per assegurar els seus interessos en un futur.

Ara bé, què passa a les nostres escoles? A què és degut el fracàs escolar tan elevat? Què s'està fent malament? Tots els governs, sense importar de quin color siguen, tracten de resoldre aquest assumpte tan desagradable que és el fracàs escolar. Però ho fan de manera tan supèrflua que no arriben si més no a esgarrapar la seua superfície, i molt menys arriben a l'arrel del problema en qüestió. Sabem que alguna cosa no va bé quan els nens -i no tant nens- entren en un estat de depressió quan cal tornar a l'escola. Cada setmana la mateixa canticela: "demà ja és dilluns, quin fàstic". Però no solament ho diuen els alumnes, sinó que, pitjor encara, ho diuen molts mestres i educadors. S'ha de dir que mai cap govern, i precisament perquè és un govern, podrà resoldre aquests problemes. I, no obstant això, ho intenten, i amb molt afany, amb les reformes educatives i les seues conseqüències tan nefastes que estem veient en els nostres dies.

No fa falta molta filosofia per adonar-se que és il·lògic que aquests programes educatius els realitze un grup administratiu. Com pretén el govern planificar l'educació de milions de nens, si entre les seues files no hi ha un sol educador?

Són sols administratius que no tenen ni idea d'educació. És més, com pretén qualsevol govern dirigir l'educació de milions de nens que estaran vius dins de seixanta anys, si el mateix govern no sap ni què serà del país en cinc anys?

Com es pot apreciar, la primera fallada és la institucionalització estatal de l'educació.

Per poder entendre l'educació tal com es coneix avui dia, hem de remuntar-nos als seus orígens. On va sorgir el concepte d'educació pública, gratuïta i obligatòria que utilitzem avui dia? Aquest concepte prové de finals del S. XVIII i principis del S. XIX, amb el despotisme il·lustrat, a Prússia. El règim absolutista de Prússia, temorós del contagi de la revolució francesa de 1789, va començar a introduir alguns principis de la Il·lustració en l'educació per satisfer al poble, però mantenint el règim absolutista. D'ací el nom de despotisme il·lustrat. En aquesta educació prussiana hi havia una forta divisió de classes i castes. Es fomentava la disciplina, l'obediència i l'autoritarisme. Què volien aquests senyors, doncs? No volien un poble culte i il·lustrat. Al contrari, buscaven un poble dòcil i obedient. Buscaven, en fi, súbdits. Les notícies del seu èxit van córrer al llarg del món, i representants de tots els països del món occidental visitaven Prússia per nodrir-se d'aquest sistema educatiu. Així, promulgaven l'educació gratuïta i alçaven la bandera de la igualtat per tot el món, quan la seua essència mateixa era el despotisme que buscava perpetuar models de classes elitistes i la divisió de classes. I això opera, se sàpiga o no se sàpiga, fins al dia d'avui.

Aquest tipus d'escola neix en una època de creixement industrial, és a dir, d'obtenir els majors resultats observables amb el menor temps i esforç possible. Aquesta escola era la resposta ideal davant la necessitat de treballadors mitjanament qualificats, però que fossen incapaços de qüestionar res. L'educació de llavors i d'ara segueix sent el mateix; una eina per formar treballadors útils al sistema i per que la cultura continue sent sempre igual. En fi: conservar l'estructura establerta de la societat. No és d'estranyar que aquest tipus d'escola fos finançada per grans propietaris i magnats de les finances, com eren J. P. Morgan o Henry Ford.

L'escola es va complementar amb recerques sobre el control de la conducta, arribant fins i tot a teoritzar sobre la superioritat racial. Tampoc és d'estranyar que els primers

estats amb el sistema prussià o similar, fossen amb el pas de les generacions focus de xenofòbia i de nacionalisme extrem. El model de producció industrial en cadena de muntatge era perfecte per a aquesta escola.

L'educació d'un nen era comparable a la manufactura d'un producte, per tant requeria una sèrie de passos determinats en un ordre específic. Separant als nens per generacions en graus escolars, i en cadascuna d'aquestes etapes es treballaria sobre determinats elements totalment parcelats. Continguts que assegurarien el "èxit", pensats minuciosament per un expert administratiu. En aquesta cadena d'educació-producció, una persona -professor- estaria al càrrec d'una petita part del procés, insuficient com per conéixer el mecanisme íntegrament ni a les persones en profunditat. Un docent per any, per matèria i per cada trenta o quaranta alumnes, arribant al punt que el procés acabe sent merament mecànic. Aquest sistema de muntatge, que neix amb el Taylorisme, va ser aplicat tant en la indústria com a l'escola de diferents països i cultures d'occident.

S'han construït les escoles a imatge i semblança de presons i fàbriques, prioritzant el compliment de les regles i el control social. Aquesta escola es va pensar com una fàbrica de ciutadans obedients, consumistes i eficaços, on a poc a poc les persones es converteixen en nombres, qualificacions i estadístiques. Les exigències i pressions d'aquest sistema acaben deshumanitzant-nos a tots, tant als alumnes com als professors. Tots han de fer el mateix, han de saber el mateix, i hi ha poca o cap atenció personal. L'escola actual instrueix;

és un centre d'instrucció. L'essència de l'escola prussiana està immensa en l'estructura mateixa de la nostra escola. Els test estandarditzats, la divisió d'edats, les classes obligatòries, el sistema de qualificacions, el sistema de premis i càstigs, els horaris estrictes, la separació de la comunitat, l'estructura vertical, etc. Tot això forma part a les escoles del S. XXI. El sistema educatiu no ha canviat, ni des de lluny, tan ràpid com ho ha fet la societat.

Com es pot observar, l'educació actual no es pot canviar amb cap reforma educativa, perquè el canvi deu anar molt més allà del que cap polític ni administratiu entén ni arribarà a entendre mai. El canvi deu ser a la base mateixa de l'educació.

Havent repassat ja l'origen de l'escola actual i els seus múltiples errors de base, passem a analitzar més a fons altres qüestions i a intentar plantejar com deu ser realment a l'educació i quin deu ser la seua funció. Abans de començar, m'agradaria recalcar com deuen organitzar-se els valors en una societat, i com a aquests valors es van tergiversar darrere de certs interessos.

Àmbit cultural (educació): Llibertat
Àmbit polític/social: Igualtat (de drets)
Àmbit econòmic: Fraternitat

Segurament aquests valors us sonaran a molts de vosaltres de la revolució francesa de 1789, comentada anteriorment. Liberté, Égalité, Fraternité!

Llibertat en l'educació i en l'àmbit cultural, perquè no tots tenim ni les mateixes capacitats, ni les mateixes virtuts, ni els mateixos gustos ni dons. Cal deixar llibertat a tots perquè puguen explorar què els agrada i que cadascun puga reconéixer les seues aptituds sense cap tipus de límit. D'aquestes diferències i d'aquesta diversitat brolla el progrés humà, i cal estimular-ho. Com bé va dir Bakunin: "La diversitat és la vida, la uniformitat és la mort". Igualtat en l'àmbit social, perquè malgrat les nostres diferències cognitives, tots som igualment persones i mereixem el mateix tracte i respecte davant els nostres semblants.

En l'àmbit econòmic no vaig a entrar a parlar en aquest article, solament dir que, tal com es va plantejar en 1789, en l'economia deu haver-hi fraternitat, perquè els actes porten conseqüències. A continuació vaig a posar com a aquests valors se'ls ha donat la volta de forma nefasta. Ara ha quedat trastocat d'aquesta manera:

Àmbit cultural (educació): Igualtat
Àmbit polític/social: Fraternitat
Àmbit econòmic: Llibertat

D'aquesta manera, mitjançant l'escola prussiana que ha arribat fins als nostres dies, en l'àmbit cultural i en l'educació queda la igualtat, i es proclama que tots fem el mateix i sapiguem el mateix, a pesar que no som iguals ni tenim els mateixos gustos ni aptituds. S'obstinen que se'ns eduque a tots d'igual manera i sense llibertat, creant d'aquesta forma un pensament únic. L'educació sense llibertat dóna com resultat una vida que no pot ser viscuda plenament. En l'àmbit polític queda la fraternitat, i això és evident davant la companyonia que existeix entre tots els partits polítics, a pesar que aparentment es tiren pedres.

I en l'àmbit econòmic, en el qual no entraré, queda la llibertat. El que avui es coneix com a lliure mercat.

Una vegada aclarit com hauria de ser i com és, podem començar a parlar de revertir aquest procés i intentar transmetre llibertat en l'àmbit cultural. La paraula educació, prové del llatí "educere", que significa "treure o extreure de l'interior". És a dir, educar és ensenyar a reconéixer les virtuts interiors de cadascun, i una vegada reconegudes, exercitar-les i potenciar-les. Aquests valors de reconeixement intern s'han perdut completament en la societat. Ara els pares i els professors ens diuen: "Estudia molt i aconsegueix molts títols per poder guanyar-te la vida". Això se'ls repeteix cada dia als nens, per part de pares i professors, i és monstruós. Com que per guanyar-se la vida? Aquest és la fi de l'educació; guanyar-se la vida? Per què aquest foment tan descarat de l'egoisme excloent? Ja entrem, de nou, en els vells mètodes de l'escola prussiana de premi-càstig. Fa unes quantes dècades això no es deia així. Abans als nens se'ls deia: "Estudia molt perquè en un futur pugues ser algú de profit a la societat". Ací està el veritable canvi. Es deu estudiar, no per guanyar-se la vida, sinó per aportar totes les teues capacitats, tot el teu talent, tot el teu amor i estima cap als altres i cap a tu també. El procés educatiu i el seu fi és de dins cap a fora. Aporta i confia que rebràs, perquè un recull el que sembra.

Si algun dels lectors té algun fill, no li descobriré gens nou, però ha de quedar clar que tots, sense excepció, tots els nens i nenes neixen científics. És meravellós la forma amb la qual experimenten amb el seu entorn. Per a ells és tot nou. Molt de petits ho toquen tot i s'ho porten a la boca, més de majors ho pressionen i ho llancen al sòl. Quan comencen a parlar pregunten constantment què ocorre aquí fora i per què ocorre. Són tan curiosos, tenen tantes ganes d'aprendre, que són capaces de sorprendre fins i tot al científic més brillant del món. Mai aprenen prou, semblen un pou sense fons de curiositat i de motivació. És més, aprendre els provoca satisfacció. Si tots són així, per què aquest tedi i aquest avorriment a les escoles? per què tan poques ganes de voler aprendre? És evident que alguna cosa del procés educatiu no els fa bé i és fortament nociu per al seu correcte desenvolupament.

Jo establisc diferència entre la saviesa de la vellesa i la genialitat de la joventut; la primera solament pot apreciar-se pel seu caràcter més minuciós i previsor, com a resultat de les experiències d'una llarga vida, mentre que la segona es caracteritza per una inesgotable fecunditat de pensaments i idees, les quals, pel seu cúmul tumultuós, no són susceptibles d'elaboració

immediata. Aquestes idees i aquests pensaments permeten la concepció de futurs projectes i donen els materials, d'entre els quals la pensadora vellesa pren els elements i els forja per dur a terme l'obra, sempre que l'anomenada saviesa de la vellesa no hage ofegat la genialitat de la joventut.

L'escola és tan summament repetitiva i formal, que és capaç d'avorrir a qualsevol en molt poc temps. Els nens passen anys i anys, dia rere de dia, sis hores cada dia, davant un professor d'accent monòton que vol que tots estiguen callats, en el seu lloc, i fent tasques que a la gran majoria dels presents ni els agrada ni les utilitzarà mai. Els coneixements, igual que la resta del tot en aquesta societat, estan jerarquitzats. En la cúspide de la piràmide tenim a les matemàtiques, una mica més a baix el llenguatge i les ciències, més a baix la història i les humanitats. I al fons del tot, allà a baix, queden les arts escèniques, les arts plàstiques, els projectes, etc. L'educació d'avui dia està totalment parcelada, i solament es dóna importància a certs aspectes i coneixements formals. En totes les escoles i universitats se'ns diu que un objectiu és allò que és mesurable, quantificable i observable, i llavors es va començar a buscar la regla que els permetés mesurar els objectius, i a això se li van cridar qualificacions. La fi última sempre va a ser el mateix: comparar al subjecte i els seus aprenentatges enfront d'una escala estandarditzada que mesura... què? Si cada subjecte és únic, singular i irrepetible, com s'atreveixen a mesurar a tots per igual, sense importar gustos ni capacitats? Busquen que un nombre definisca fins i tot la qualitat de persona que ets, i en funció d'aquestes qualificacions, d'aquests nombres, et tracten d'una manera o una altra. Pot semblar cosa innòcua, però aquest fet condiciona d'una manera terrible als nens.

Les qualificacions són, doncs, un altre mètode de premi-càstig que el model conductista va elaborar. Els premis i càstigs operen manipulant les necessitats bàsiques. Quan no rebem amor o protecció fem el possible per obtenir-los, generant, d'aquesta manera, mecanismes de conducta i comportaments que ens permetin sobreviure. Ens condicionem. Els nens no estudien per aprendre, ni treballen per plaer, ni per realitzar-se -com devia ser-, ho fan perquè si no perden la seguretat i l'amor. Senten que moren. Tot el seu accionar pansa a estar controlat per la por. El que es fa en totes les escoles del món és sembrar la por. Es posa límits a les persones, i posar límits es retracta en la por. La por és un arma de control social. Tot el que veiem al món té com a base la por. La por al canvi, por al progrés, por a ser un mateix, por a estimar, por a revelar la teua ser davant aquest món, etc.

D'aquesta manera jo dic, ja n'hi ha prou de qualificacions i de donar-li importància a l'objectiu! L'important no és l'objectiu, ni l'estímul exterior de reforç o càstig. L'important és el procés, el camí, sense cap tipus de condicionament, pressió o autoritat externa. L'educació actual és un camí lineal i programat, i amb uns objectius ben definits. Deu ser justament el contrari.

L'infant gaudeix del camí, i s'ha de deixar que vaja per on ell preferisca; deu obeir únicament el que els seus impulsos naturals li diguen. Deixem-nos també d'objectius iguals per a tots. L'aprenentatge ho aporta el nen sol perquè naixem científics, i aquest aprenentatge solament s'aprén amb un camí exempt de límits que condicionen la voluntat. L'aprenentatge, reitere, deu ser lliure i únic. L'educador solament és un mediador, un acompanyant, però el viatge és del nen.

D'aquesta manera, l'única cosa que de petits se'ls deu ensenyar mitjançant l'exemple és el de respectar les diferències dels altres, de la mateixa manera que els altres respectaran la seua diferència. Cal motivar-los i parar-los esment, i tot això solament es pot aconseguir mitjançant una educació integral del tot; una educació basada en l'holisme. És el contrari a l'educació parcial dels nostres dies. Una educació integral es caracteritza, principalment, perquè els alumnes estan en constant moviment, experimentant amb el seu entorn mitjançant diferents activitats. No se sentin en una cadira hores i hores, sinó que es barreja l'activitat motora amb la cognitiva. És essencial que els nens es moguen en els seus primers anys d'educació. Un aprén el que fa amb accions, i la llibertat solament s'aprén exercitant-la. D'aquesta manera, es potencia la curiositat, la motivació, la lliure elecció de l'activitat en funció dels seus gustos, la lliure expressió de la seua diferència, l'exercitació de les seues virtuts, la cooperació social, el respecte de la diversitat, etc. Avui dia es potencia justament el contrari a aquests valors tan preuats. Els separen, classifiquen, ordenen i avaluen de forma espantosament mecànica. D'aquí sorgeix l'avorriment i la posterior desmotivació. Aixafen en ells tota flor de curiositat, convertint-la en por i desconfiança en si mateixos i en els altres. D'aquesta manera és, com menys paradoxal, que els professors parlen de pau a les aules.

Tothom parla de pau, però ningú educa per a la pau. S'educa en la competència, i això és l'inici de qualsevol guerra.

És depriment la quantitat de talent i de genialitat que es malgasta per culpa d'aquest sistema “educatiu”. Als cinc anys, el 95% dels nens podrien ser considerats genis. En canvi, als quinze anys solament podrien ser considerats el 10%, i el percentatge encara es redueix més a mesura que van passant els graus escolars. Les persones que acaben la seua educació en aquest tipus d'escola acaben sent sols genis en potència, però no en la realitat. Això ocorre perquè de petits no han tingut aquesta oportunitat de conéixer-se a si mateixos, no han tingut aquests projectes que els apropen a les seues aptituds interiors. Com bé va dir Einstein: “Si jutges a un peix per la seva habilitat per escalar un arbre, creixerà tota la seva vida pensant que és estúpid“. I això precisament és el que ocorre. Un nen que podria ser un ballarí talentós, creix pensant que és estúpid perquè no se li donen bé els

nombres. És terrible; terriblement cert.
Així que em vaig plantejar, i per què tot això que sembla tan evident no s'aplica en la realitat? per què, després de segles, se segueix practicant l'educació d'igual manera, de forma tan nefasta? He trobat, doncs, tres raons principals per les quals el sistema educatiu és un desastre i malgrat això ningú -o gairebé ningú- mou un dit.

La primera raó és deguda a un prejudici, a la que, desgraciadament, els anarquistes ja estem habituats. La gran majoria de persones tenen temor que la falta d'una disciplina autoritària cree desordre. És tan errònia aquesta creença, que em sembla gairebé ridícul haver d'escriure-ho.
Existeixen tres tipus de disciplina. La primera és la disciplina autoritària, la qual posseeix regles, control, i existeix una autoritat superior que pren totes les decisions. Aquest tipus de disciplina és la practicada per tots els sistemes educatius. El professor és l'únic que té veu i vot, i per part dels alumnes no vol "ni escoltar una mosca". La segona és la disciplina funcional, on les regles deriven d'experiències reals, i són modificades i establertes en grup. Les regles són establertes per la comunitat i són elecció de tots per igual. Aquest tipus de disciplina és la ideal per educar a alumnes en un nombre més o menys elevat, perquè fomenta la participació i el respecte de tots amb tots. Finalment està l'auto-disciplina, la qual es caracteritza perquè cada persona és conscient que controla la seua pròpia conducta. El desenvolupament d'aquest tipus de disciplina anirà d'acord amb la disciplina funcional, perquè el coneixement i el respecte d'un mateix s'estén, inconscientment, a la comprensió i al respecte als nostres semblants. Amb tot això, es pot afirmar que no estic en contra de la disciplina. Anarquia és també disciplina estricta, però no la disciplina que neix del pal i la violència; no hi ha res més menyspreable que el respecte basat en la por. La disciplina és indispensable, però ha de ser una disciplina interior motivada per un propòsit comú i un sentiment de companyonia. En fi, la disciplina deu ser de comprensió, no d'imposició. Les conseqüències de la disciplina autoritària són exasperants. Amb autoritat no hi ha ni aprenentatge ni respecte cap a l'altre, solament existeix l'obediència. Se sap que amb autoritat no s'educa; s'ensinistra. Una altra conseqüència terrible de la disciplina autoritària és que els nens, quan ixen de l'escola i s'han d'enfrontar al món real ells sols, no saben què fer ni quina elecció prendre, a causa que tota la seua vida hi ha hagut algú per damunt que ha estat decidint per ells.
Són, sense saber-ho, discapacitats, perquè se'ls ha coartat la llibertat durant tota la seua vida, i la llibertat, repetisc, s'aprén exercitant-la.
La segona raó per la qual tot segueix igual és a causa d'una incapacitat per part dels professors. Un no pot donar el que no té. Els professors, educadors o mestres, són igualment producte de la societat, i ells també han estat educats en l'autoritat. D'aquesta manera, el professor dubta fins i tot de les seues pròpies emocions, i si dubta d'ell mateix, com es pretén que ho transmeta als seus alumnes? El primer canvi interior deu ser per part dels educadors, perquè posteriorment pugue transmetre-ho als seus alumnes. Però aquí entra de nou la por. Aquest "canvi interior" significa haver de replantejar totes les creences des de zero, i això, indubtablement, provoca por. Tot canvi, tant interior -de consciència-, com exterior, comença amb el dubte que cadascun creu. No és fàcil. És un camí tortuós on un s'enfronta a si mateix, però solament mitjançant la voluntat de voler fer alguna cosa bé per tu i pels altres pot garantir la victòria en aquesta guerra entre la lògica i el cor. Per canviar l'educació, els educadors han de canviar necessàriament.
Finalment, la tercera raó és deguda i promoguda per un interés. Com ja he comentat més amunt, el tipus d'educació basada en l'obediència i en la falta de qüestionament va a mesura amb el sistema capitalista. Volen a persones prou intel·ligents perquè sàpiguen manejar les màquines, però prou ignorants perquè no qüestionen en quin sistema opera el seu treball. Totes les institucions socials -i especialment l'escola- inculquen des de ben joves ho valores de la competència i de l'obediència. Per això, un bon educador deu ensenyar als seus alumnes a qüestionar-ho tot; fins i tot el que ell ensenya.
Per totes aquestes raons descrites aquí, em declare enemic de l'escola actual i de la seua (des)educació social. En una escola de debò, s'hauria d'ensenyar a pensar, i no a dir-nos el que devem pensar. Hi ha alguns projectes en marxa al llarg del món on s'estan posant en pràctica les nocions de "educació sense escola", "educació a casa" o "educació integral". El canvi està començant, solament és qüestió de temps que tots nosaltres obrim els ulls. L'educació és una pedra fonamental en la vida de qualsevol persona i de qualsevol societat, i per això deu ser promoguda per tots i per a tots. Sense límits ni fronteres en la ment ni en la realitat. Lliures de prejudicis. Perquè la funció de l'educació és formar persones aptes per governar-se a si mateixes, i no per ser governades per uns altres. Tot i tots estem en un constant canvi i evolució permanent; és hora de canviar, aquí i ara.
"Si eduquem avui als nens, no haurem de castigar a ningú demà" Pitàgores.

10 anys de Casal

Cap a finals de 2003 i primeries de 2004, després de molts intents anteriors de inaugurar un local en el qual capigueren diferents iniciatives de lluita a Castelló, un grup de gent que havia militat a l'Ateneu Llibertari, altra procedent de l'Arrel, individualitats, gent del Casal Jaume I, comencen a realitzar assemblees i recaptar fons per a obrir un Casal Popular que intentara aglutinar a la major part de col·lectius de la ciutat.

El local havia de ser un espai per a col·lectius, gestionat pels mateixos i gent amb moltes ganes de fer-ho, i el qual pretenia finançar-se amb quotes que pagarien sòcies. Així, i amb un matalaç econòmic, i després de buscar locals, s'obre al 2004 un local menut al barri de l'exèrcit, al carrer Jordi Joan, un baix ampli, amb un espai a mode d'oficina, un espai delimitat per a la Distribuïdora Comú, i un diàfan per a la realització d'activitats. Així, el Casal Popular es converteix en una realitat i es transforma en el local activista de referència de la ciutat. Durant aproximadament tres anys, al Casal conviuen diferents iniciatives, col·lectius i l'assemblea gestora del local. Són els anys del Grup per la Recerca de la Memòria Històrica, que té la seua seu i arxiu allà, col·lectius independentistes com Maulets, Endavant, COS, també tenen el seu lloc Ànima Llibertària, Dones de Negre, els inicis de les Brigades Antifeixistes, així com altres iniciatives que han anat quallant o altres que s'han desfet amb els pas dels anys. Després de passar alguns moment econòmics difícils,

i altres de gestió, es presenta l'oportunitat de mudar-se a un altre local. En principi aquesta possibilitat es veia com molt difícil, per tot el que suposava una mudança, un preu de lloguer més car, una gestió més difícil d'un espai molt més gran, però per l'altra un espai més gran podria albergar a més iniciatives de tot tipus, es donava la possibilitat de ser més conegut, ja que la nova seu es traslladava al carrer d'Amunt, en ple centre de la ciutat, amb tot el això podia suposar.

Després d'un estiu de negociacions, i amb la campanya de recaptació de diners portada a terme, s'aconseguiren molts ingressos i es decideix donar el salt i menejar-se cap al que pareixia la millor oportunitat per al projecte. Així, a l'octubre de 2007, el Casal obre les seues portes al carrer d'Amunt 167. Durant aquests sis anys, esclata tot un seguit de noves activitats que es poden portar a terme al nou local, com és el cas de les Festes Alternatives de la Magdalena, la inclusió de nous col·lectius, la marxa o desaparició d'altres, el reconeixement del projecte amb un públic més ampli, etc. Però també són anys en que s'han viscut dues greus crisis tant de funcionament com econòmiques. No s'ha aplegat mai a tindre el número de sòcies necessàries per a mantindre el local, que serien unes 200, cosa que obliga a haver de portar la barra del centre social per al seu manteniment, amb el cúmul de feina que això suposa. També, l'assemblea que gestionava l'anterior local, va desapareixent, es queda en mínims en, almenys, dues ocasions, i la possibilitat de tancar planeja sobre el local en diverses ocasions. Sempre s'advoca per la necessitat d'un local com el Casal a la ciutat, i nova gent apareix tant per a donar suport econòmic, com per a ajudar en la gestió de l'espai.

Moltes gran assemblees dels col·lectius i les individualitats del Casal ja es porten per a intentar buscar una solució que satisfaga a la gent que vol treballar per al Casal però que no es convertisca en un malson diari, i així es proven fórmules noves, es treballa per comissions, i a poc a poc el projecte va prenent forma i reconstituint-se.

Avui dia el Casal és un espai que continua lluitant dia a dia per fer-se un lloc a la ciutat i ser un referent per als moviments socials tant de Castelló com dels voltants. Ara per ara conviuen col·lectius com el Grup per la Recerca de la Memòria Històrica, l'Ateneu Anarquista, L'Esquerra Independentista de la Plana, Dones en Lluita, el Grup de Consum Margalló, les distribuïdores alternatives Comú i Jamaican Memories, la Caixa de Resistència, Costureres Nòmades, i d'altres que segur se'ns escapen. Durant 2014 se celebren els 10 anys de Casal, i tenim l'esperança que serà una bon any per al Casal, farcit d'activitats de commemoració i que donarà les forces necessàries, per a poder celebrar al 2024 els 20 anys de Casal.

Solidaritat amb l'anarquisme cubà

Sempre hi ha hagut una tradició llibertària en el Carib, existent des de les primeres lluites de segle XIX contra l'esclavitud i per la independència. El moviment llibertari té més de 100 anys a Cuba, però historiadors i editors cubans a sou del Partit comunista ho han fet desaparèixer de la història oficial.
El moviment anarcosindicalista era fort i va ser precursor del progrés social del proletariat, arribant a ser al voltant de 100.000 militants i simpatitzants. Però la persecució governamental, les deportacions, els empresonaments i els assassinats durant dues dècades van afeblir molt el moviment.

Els anarquistes van participar activament en la lluita contra la dictadura de Batista en la clandestinitat o en la guerrilla al costat de la resta del moviment revolucionari. En 1959, després de l'arribada de Fidel Castro al poder es prohibeixen totes les organitzacions anarquistes i comença la porga contra l'anarquisme, que és perseguit, militants assassinades, condemnades a llargues penes de presó o obligades a l'exili. Aquest va ser el colp de gràcia per a les idees llibertàries dins de la illa.

Des del triomf de la revolució es va instaurar una dictadura militar, autoritària i classista amb un vulgar capitalisme d'estat com a base econòmica subjugant a la població a un absolut control per part del poder centralitzat. És incomprensible que es parle de socialisme en Cuba, quan els mitjans de producció no estan en mans de la classe treballadora, ni existeixen organitzacions de democràcia proletària com a consells obrers, soviets o consells de fàbriques que asseguren un poder efectiu d'aquesta i la seua participació directa en la gestió pública. La classe obrera ha perdut tots els seus drets, els sindicats són organismes estatals i es persegueix, intimida, amenaça i empresona a tota persona que vulga organitzar-se políticament front a l'estat. La protesta, la vaga i la llibertat d'expressió es veuen minvades ja que malgrat no existir cap llei que les prohibisca, estan reprimides per mitjà d'altres figures del Codi Penal, la manipulació i el control.
Mentre en països capitalistes com l'estat espanyol els moviments socials critiquen la més mínima falta de llibertat, repressió, manipulació i corrupció per part de l'estat, resulta incomprensible la tolerància davant certes pràctiques pel simple fet distintiu del braç executor.

No anem a ser nosaltres els qui dediquem els nostres esforços en la crítica o la lloança (sanitat i educació molt respectable segons la seua situació) al Règim Cubà més enllà que com a resposta al crit de solidaritat o denuncia que les nostres companyes a l'illa ens demanden. Per tot açò, malgrat la repressió i la impossibilitat d'expressar les seues idees, el moviment llibertari cubà, lluita a dia d'avui per a existir públicament. Per a poder desenvolupar els corrents llibertaris i crítiques de tipus autogestionari i federalista, són necessaris mitjans materials complicats de trobar en l'illa. Per a fer front a aquesta situació és indispensable la solidaritat des de l'exterior. Encara que siga una acció delicada, ja que l'ajuda internacional a moviments d'oposició és considerada pel govern com un finançament de "l'imperi" a favor de la contrarrevolució, l'Ateneu Anarquista de Castelló recolza la campanya internacional de recollida de material anarquista (llibres, revistes, periòdics, CD o DVD) promoguda per la IFA (Internacional de Federacions Anarquistes) i el GALSIC (Grup de Suport als Llibertaris i als Sindicalistes Independents de Cuba).

Creiem que és important que el poble cubà tinga l'oportunitat de conèixer les idees àcrates per a conèixer una part important de la seua història, i si pot ser del seu futur.

Entrevista a Guerra Bruta

1- Ens podeu contar qui sou i com sorgeix la idea de formar Guerra Bruta?

Guerra Bruta sorgeix d'una conversació entre dos amics (Dani i Ivan) que estàvem farts d'haver de baixar a València (o Barcelona, Saragossa...) per poder vore concerts de grups que ens agradaven, grups amb els que compartim la manera de veure la vida i/o d'entendre la música. Estàvem molt influenciats per bandes de punk, crust, hardcore, posthardcore, screamo, emoviolence... i volíem més concerts d'aquest tipus a Castelló. Teníem com a referència La Residencia, a València, i vam pensar en, a poc a poc, anar creant un espai més o menys similiar, es a dir, una sala de concerts totalment autogestionada però sense deixar de costat la rama política. Volíem començar primer creant un grup que anara organitzant concerts amb els mitjans que teníem aleshores, que era sense pasta i en pubs de la ciutat. Això serviria per anar avesant-nos i poder afrontar problemes més tard, a més d'anar recollint diners per a un futur local. Es va fer una crida mitjançant un cartell que explicava breument el rotllo, però va ser un fracàs i no vam ser més que 3 persones a la convocatòria. Encara així, entre els dos que érem aleshores (Dani i Dani Oppugno), vam començar a muntar concerts, el primer d'ells al Centre Social La Cosa Nostra en gener de 2012 amb els grups locals Abuso de Poder i Orgull de Classe. Mesos després es van incorporar Manu i Anna i gràcies a l'ajuda de la distri Comù (i els seus supercontactes punk-jarcorianos) vam organitzar un concert amb els grups Absurdo i Crosta, de Barcelona, que van tocar amb Gargamboig.
A poc a poc la cosa va anar quallant i després de l'estiu amb el fichaje estrella del Christian, li vam ficar nom al col·lectiu i vam començar a tindre més continuïtat. Després se n'aniria Dani Oppugno i vindria Amparo, un altre fichaje estrella per a l'any 2013.
També dir que gràcies a la bona relació amb gent de València o de Barcelona anem creant una xarxa de contactes que beneficia tant als grups com a nosaltres; si un grup vol vindre per ací i a València no pot, se'ns envia a nosaltres i mirem a vore si podem fer alguna cosa. Actualment som 4, encara que jo estic de baixa temporal.

2-A part de Guerra Bruta, en quines altres mogudes esteu o heu estat implicades la gent del col·lectiu?

Mmm... Tenim al Christian en Independència Total, We've Grown zine, el FEUP; a Anna en el Casal Popular de Castelló i les tertúlies literàries i va estar en Dones de Negre; el Manu ha estat en mil grups entre ells Clandestinx, Rompe la Apatía, Abuso de Poder, i actualment Apidra i Injustice System, va estar involucrat en el CSO Roketes, La Nau, té la distri (Resisto luego existo)... i jo estic al Casal Popular, Hardcorenvena, Apidra i Molesta.

3- Una clara diferència entre vosaltres i un promotor de concerts és que no funcioneu per la pasta però, què altres coses us diferencien? Què preteneu amb el curro que realitzeu?

El que pretenem és donar facilitats perquè els grups puguen moure's de la seua ciutat i tractar de aportar coses noves a la programació musical de Castelló. Es important, i això no ho sol tindre en compte la gent, que vinguen grups de fora de la ciutat, d'una banda per a aportar varietat i d'una altra per a fer contactes amb altres grups. Sempre contem amb una banda local per a que acompanye a la de fora, pensem que hi ha que donar suport a l'escena local, a més que és una oportunitat per conèixer gent que està involucrada en mogudes en altres llocs, i que sempre et pot tirar una mà a l'hora de fer una gira, o d'aconseguir un concert fora de la teua ciutat.

4- Els concerts que organitzeu es realitzen en sales de la ciutat. Quina resposta es dona a un col·lectiu com el vostre per part de les sales? Us faciliten les coses? Quines limitacions trobeu?

Pues tenim un poc de tot. Una sala que sempre ens ha ajudat ha sigut l' Haemorrhage Emetic Club, on hem fet casi el cent per cent dels concerts. Ara mateix ho acaben de traspassar, i seria una llàstima si no fóra perquè el que l'ha agafat és el nostre amic Gamba (Aerotuerto), aleshores supose que tindrem més facilitats encara, la qual cosa està molt be. Només hem fet un concert en un altre lloc, al Four Seasons, i la veritat és que estem molt contents amb la gent del garito, l'espai és gran i el só és brutal, però sol tindre una programació molt tancada i "se nos queda grande"; és més familiar el de tota la vida. En altres llocs el problema que tenim és que no volen hardcore perquè espanta a la clientela habitual. I bueno, un altre handicap de no tindre un local per a nosaltres és el preu de la beguda, que això sempre tira enrere a la gent.

5- Repassant la cartelleria al vostre blog podem veure que la majoria de bandes que apareixen són d'estils propers o derivats del punk i el hardcore. Hi ha bandes d'altres estils musicals que contacten amb vosaltres perquè els ajudeu a organitzar un bolo a Castelló? O aquest rotllo de fer les coses per plaer i no per la pasta sols és cosa del punk i el hardcore?

A vore, hi ha gent que ens ha preguntat que volien muntar un concert a uns amics, que si podíem ajudar-los... Ho fem per a difondre la música, però no som tontos, i si currem es perquè ens mola pel que currem. Es a dir, jo si Fran Perea li dona un atac d'humilitat, ens crida i no demana més que el sopar i un lloc per a dormir, pues no me motiva fer-

li el sopar perquè no m'agrada la seua música. Jo crec que si t'involucres en alguna cosa t'ha de motivar perquè si no acabes fent coses que no t'agraden per inèrcia, i això crema molt...
Responent a açò de l'estil musical, jo crec que no, pot ser serà més habitual en aquest rotllo, jo de altres estils no sé perquè no estic al loro, però bueno, hi ha bandes de rap o metal per exemple (o flamenkillo, o acústics) que no demanen més que les despeses i alguna cosa per a sopar i ho fan perquè realment els agrada el que fan.

6- Castelló no conta amb cap alternativa a les sales on poder gaudir d'un bon concert de bandes de l'escena "underground" des de que es va xapar el c.s.o. La Nau, a excepció dels acústics del Casal Popular o els concerts de les Festes Alternatives de Castelló, el Grau, Borriol... Quina és la vostra visió al respecte? Creieu que hi ha necessitat d'un espai ocupat i/o autogestionat per a organitzar concerts?

Si, com ja t'he dit, el'objectiu del col·lectiu és aconseguir un local on fer els concerts. El problema és que es necessita pasta (per a llogarl-o o per a condicionar-lo, aconseguir l'equip...) i sobre tot gent disposada a tirar endavant el projecte i amb ganes de currar. I una vegada muntat, hi ha que mantindre'l. Com que Castelló no és molt gran, allò ideal seria ajuntar-nos amb altres col·lectius que busquen una cosa similar, com Jóvenes Inquietxs o Only Hate. Si unim les forces serà més fàcil per a tots/es.

7-Els c.s.o. sempre han estat un punt d'unió entre música i lluites socials amb allò dels concerts per finançar diferents mogudes. Penseu que per la manca d'espais s'esta produint un distanciament entre la música i les lluita?

UF. A vore. Sí que és veritat que als concerts en molts CSO hi ha una causa darrere. Però també és veritat que a molta gent li la sua perquè han organitzat eixe concert, per a qui va la pasta, quina gent està currant... Moltes vegades van o per la festa o pel grup que li agrada. Així que per a aquesta gent jo crec que no, no hi ha distanciament perquè sempre han estat prop però sense mullar-se. S'identifiquen amb el rotllo, els agrada la música i les lletres, però continuen amb la seua passivitat.
Per altra banda, és veritat que quan comences a anar a CSO per un concert sí que vas llegint coses que veus, a lo millor una banda diu alguna cosa relacionada amb la "causa"... però si t'agrada el rotllo i aquest tipus de música i t'identifiques amb ella, acabes coneixent a gent que també li agrada i s'organitza, i això es un contacte molt més directe amb la lluita, no sé si m'explique... Al final la lluita social la fa la gent, no el lloc, i si hi ha un concert d'un grup compromés en una sala, la gent serà la mateixa, encara que el garito siga privat, el contacte amb la gent no te'l poden llevar.
OJO, que no estic dient que no necessitem més centres socials, al contrari "necesitamos con urgencia bonitos y grandes centros sociales".

8-Moltes de nosaltres ens vam començar a interessar per les idees llibertàries després d'escoltar una cinta cassette d'alguna banda que en les seves lletres donava canya a tot l'establert. Penseu què les bandes d'ara segueixen utilitzant la música com una eina d'agitació i difusió?

Si, clar, això no ha canviat. Algunes donen més canya que altres però continua sent ferramenta per a la difusió d'idees. Si que pot ser hi ha hagut un canvi perquè fa 20 o 30 anys les lletres eren més directes i crítiques i pareix que ara estem cansats de dir sempre el mateix i moltes bandes pasen a un estil més intimista a l'hora de escriure. Però encara hi han bandes que donen canya a tuti plen.

9- Hi ha qui diu que fer punk o hardcore és fer política. Penseu que és així? Es fa política sols per fer un estil determinat? O penseu que va lligat a altres coses més enllà de l'estil musical i les lletres?

No és fer política només per l'estil. Com a exemple pots vore totes aquestes bandes hardcore o punk super guays però que tenen patrocinadors i cobren un pastizal per concert. Es més la forma de veure la música i la vida en general. Es fa política si en les lletres qüestiones el sistema, critiques injustícies... però jo crec que també es fa política vivint d'una altra manera. M'explique: si tu veus la música com una forma d'expressió, d'alliberament, de transmissió d'emocions... i lluites perquè siga així, jo crec que això és

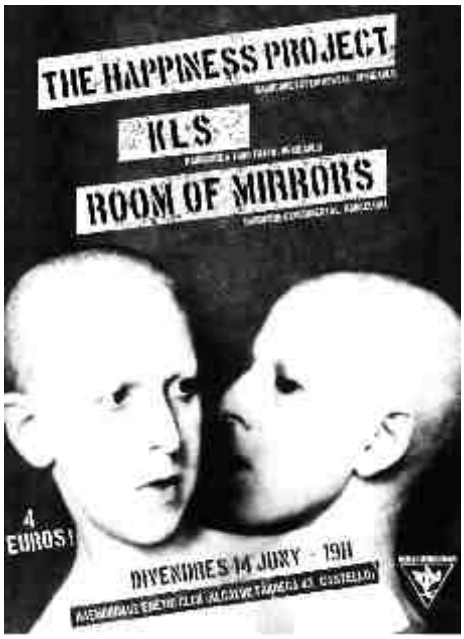

política també. Si fas les coses de forma autogestionada, fas política, perquè no estas entrant en el seu joc, estàs dient que no vols ser com els demés, que vols fer lo teu i a la teva manera. És com un rebuig al sistema actual de mercantilització de la cultura.

10- Ara us toca mullar-vos. Com veieu l'escena musical alternativa a Castelló? És "undreground" per què no li queda altra o perquè realment hi ha una consciència de fer una contracultura que no es moga per interessos comercials?

Tenim un poc de tot. Hi ha gent que fa punk per a divertir-se, desfogar-se i escandalitzar un poc, encara que no siga un perill "polític" per al sistema o que no aprofundisquen molt en la seva crítica.

Hi ha gent que creuen que fan punk i que son punkis però jo crec que "ni lo uno ni lo otro", estaria bé que algú els ho diguera, però bueno. I després hi ha també alguna banda que ve de col·lectius de base, amb sinceritat i modèstia, amb ganes de moure el veritable underground i el rotllo de lluita social, que fan un curro molt gran i que espere que no se cremen si veuen que la gent no respon.

Després hi ha altres sense cap pretensió política més que aportar alguna cosa realment diferent al que hi ha, tractant d'innovar o experimentar amb coses noves, traure a la gent de la seua monotonia musical (la qual cosa també és fer política).

11-Quines bandes, segells, col·lectius, espais autogestionats i locals destacaríeu per formar part del circuit musical més comprométs i proper als moviments socials de la ciutat?

Doncs ací a Castelló tenim la Distri Comù, que porten 20 anys editant bandes i llibres, organitzant concerts de tant en tant i mantenint viva un poquet l'escena més hardcore-punk a la ciutat. Després tenim també Resisto luego existo, que porta uns quants anys ja menejant discos i llibres i ha editat este any alguna banda de Barcelona y Castelló, y el We've Grown zine, que acava de presentar el seu 4º número. Com a bandes Gargamboig, els desapareguts Dissort, Apidra, els Raw, Aennea i a lo millor Sin versos en la

lengua, Gente Jodida, Abuso de Poder, encara que siga un altre rotllo. Com a espais, tenim el Casal Popular i la Cosa Nostra, i com a col-lectiu estem nosaltres i ara han creat Castellón Explota, per a donar suport a les bandes local. Després a València tenim el col-lectiu Orxata Negra, My Lost Soul, True Promises, Hardcorenvena com a col-lectius, La Residencia, el CSO l'Horta, la Dhàlia, El Nido com a llocs. I com a bandes, Fukushima, que s'està movent molt últimament i són molt bons músics i millor gent, Rekolecta pa una Birra, Delirio, Molesta, Kostra Nostra, Derrota, Automuro, Cementerio, Zanussi... I m'agradaria fer menció especial al CSO Proyecto Mayhem, que va caure fa poc després de 6 anys de lluita i contracultura, i que ha deixat un buit molt important a la ciutat que espere que prompte es puga omplir.

12-Si voleu afegir alguna cosa més...
No res, gràcies per pensar en nosaltres, i la pròxima vegada més curteta! Sort amb la publicació, un beso!

Un resquicio para levantarse

Historia subjetiva del APRE

L'Escafandre és un projecte de distribució no comercial de llibres i altre material de reflexió, anàlisi i temàtica llibertària en general gestionat per membres de l'Ateneu Anarquista de Castelló. Després d'un temps dedicant-nos exclusivament a la distribució, fem el salt al món editorial amb una primera coedició del llibre "Un resquicio para levantarse. Historia subjetiva del APRE" de Javi Ávila Navas, amb Tokata, CSA La Gatonera i el grup de suport a preses de Madrid.

En aquest llibre ens explica Javi Ávila Navas, anomenat el Niño, senzillament i directa, la seua vida. Però hi ha vides i vides. Aquesta és la d'un rebel la forma de ser del qual el porta a participar en la creació de situacions de les quals donen què pensar. Havent estat "client", des de molt jovenet, de les institucions punitives estatals, es va enfrontar sempre a elles amb impuls refractari i autoafirmatiu, intentant i aconseguint la fugida en nombroses ocasions. Encara així, ha passat 28 anys a la presó, molts d'ells sotmés al programa penitenciari de neutralització anomenat eufemísticament "Règim Especial", que podríem anomenar amb major propietat: règim de màxima crueltat, veritable nucli dur de la institució total carcerària. Davant la seua acció deshumanitzant, va trobar, amb els seus companys de càstig, en l'amistat i el suport mutu i en la lluita comuna per la llibertat, la justícia i la dignitat de tots, un refugi on continuar sent ells mateixos. Per avivar el foc de la insurrecció contra les infrahumanes condicions de vida a les presons espanyoles, que portava encés ja uns quants anys, van concebre l'APRE –Associació de Presos en Règim Especial– per intentar aglutinar, al voltant d'una taula reivindicativa i unes tàctiques comunes, a la minoria d'irreductibles que havien estat destinats a "la presó dins de la presó" per fer-los fallida, dissuadint-los de seguir intentant la fugida i la seua supervivència com a éssers humans. Encara que la flama es va estendre durant algun temps, el seu aixecament va ser finalment aixafat en l'aïllament, per la violència i per l'astúcia de l'esquerra de la partitocràcia espanyola, els "socialistes" de la corrupció i dels GAL, recolzats incondicionalment pels "mitjans de comunicació de masses" i per la major part de la societat espanyola del moment. Però van conquistar almenys un punt de vista, una perspectiva de la dominació, aconseguida enfrontant-se a ella en primera línia. Molt reveladora, per tant, pels qui alguna vegada es decidisquen a intentar el mateix. Des d'aquí poden comprendre's millor també els canvis subsegüents en el sistema penitenciari, com la construcció de macro-presons o la invenció dels "mòduls de respecte". El que s'ofereix aquí és, entre altres coses, un exercici de memòria i reflexió sobre tot això.

Sobre l'autor

Javier Ávila Navas va néixer al barri del Lucero a Madrid d'una família obrera. Tenint ell set anys es van traslladar a Carabanchel Alto. Allí va passar sent un xavalet de les trastades i correries pròpies de la seua edat als robatoris de cotxes i de seguida al robatori de tendes i als atracaments. Als tretze anys va entrar per primera vegada en el reformatori d'on es va escapar disset vegades. Molt jove encara, es va enganxar a l'heroïna la qual cosa va accelerar la seua carrera d'atracador de bancs. Als divuit anys va ser a la presó per primera vegada. Va aconseguir escapolir-se diverses vegades, però cap d'elles va durar molt al carrer i va veure augmentada la seva condemna per atracaments a bancs. Per la seua actitud rebel i la condició de "fuguista" li va ser aplicat l'anomenat Règim Especial, de càstig per aïllament. Va ser un dels promotors de l'Associació de Presos en Règim Especial, formada per lluitar contra ell, denunciar les tortures i maltractaments als presos i reivindicar un tracte més just. La seua forma d'acció va consistir a apoderar-se dels departaments de càstig prenent ostatges entre els carcellers i treballadors penitenciaris per obligar a difondre les seues reivindicacions. A les quals ja tenia, van venir a sumar-se noves condemnes. Ha passat vint-ivuit anys de la seua vida empresonat, molts d'ells en règim d'aïllament. El 2005, estant en tercer grau, va anar a atracar un banc i va rebre, per l'esquena i a boca de canó dos tirs d'un policia que estava allí. Va quedar en cadira de rodes. Ara està en llibertat condicional i viu amb la seua família en Carabanchel Alto.

Ateneu Anarquista de Castelló
www.ateneuanarquista.org
info@ateneuanarquista.org

Busca'ns també a les xarxes socials!